

اللَّهُمَّ إِنِّي
بِسْمِكَ الْمُجْدِ

دانشکده مهندسی مکانیک

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک گرایش طراحی کاربردی

عنوان:

شناسایی نیرو در سازه هایی با مودهای نزدیک به هم

توسط:

هدی سرپرست

استاد راهنما:

دکتر محمدرضا آشوری

مهر ماه ۱۳۹۱

بنام خدا

دانشگاه سمنان
دانشکده مهندسی

صورتجلسه دفاعیه پایان نامه کارشناسی ارشد

پایان نامه آقای / خانم ..... برای اخذ کارشناسی ارشد مهندسی

تحت عنوان: سیاستی نیرو در سازه ای با صریحی نزدیک هم

در جلسه مورخ ۱۴۰۷/۰۶/۲۹ بررسی و با نمره ۱۰/۰/۰ مورد تایید قرار گرفت.

هیئت داوران :

.....

استاد راهنمای: دکتر ..... امضاء

استاد مشاور: ..... امضاء

استاد داور: دکتر ..... امضاء

استاد داور: دکتر ..... امضاء

.....

مسئول تحصیلات تكمیلی: دکتر ..... امضاء

(الف)

تشکر و قدردانی

سپاس و ستایش بینهایت هستی را که توان و استعداد انجام آنچه را که دوست دارم به من عطا کرد، و با تشکر و قدردانی از زحمات دلسوزانه پدر و مادر عزیزم که رفاه و راحتی خود را فدای راحتی و آرامش خاطر من کرده اند.

و با تشکر ویژه از استاد راهنمای ارجمند دکتر محمد رضا آشوری که با اخلاق، صبر و درک والای خود فضای علمی سرشار از صمیمیت را در هر زمان برایم مهیا نمودند تا این پایان نامه به مرحله پایانی خود برسد.

در ادامه از مهندس محمد مهدی خطیبی که در تمامی مراحل این پایان نامه مرا یاری کرده اند کمال تشکر و امتنان را دارم.

تقدیم به :

مادر صبور و پدر فداکار؛
آن‌ها که وجودم برایشان همه رنج بود و وجودشان برایم همه مهر.
توانشان رفت تا به توان برسم و مویشان سپید گشت تا رویم سپید بماند.
در برابر وجود گرامیشان، زانوی ادب بر زمین می‌نهم و
با دلی مملو از عشق و محبت و خضوع بر دستانشان بوسه می‌زنم.

اینجانب ..... *کفرک سرمه* ..... متعهد می شوم که محتوای علمی این نوشتار با عنوان ..... *دانشکده مهندسی در رشته های تزئینی به جم* ..... که به عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد رشته ..... *طراحی گرایش طراحی تاریخی* ..... به گروه مهندسی ..... *متالورژی* ..... دانشکده مهندسی دانشگاه سمنان ارائه شده ، دارای اصالت پژوهشی و حاصل فعالیت های علمی اینجانب می باشد.

در صورتی که خلاف ادعای فوق در هر زمانی محرز شود ، کلیه حقوق معنوی متعلق به این پایان نامه از اینجانب سلب شده و موارد قانونی مترتب به نیز از طرف مراجع زیربسط قابل پیگیری است.

نام و نام خانوادگی : *کفرک سرمه*
شماره دانشجویی : ۸۹۱۲۱۶۹۰۰۴

امضا

چکیده

شناسایی نیرو در آنالیز مodal محیطی بسیار حائز اهمیت است . زیرا لازمه طراحی دقيق و تعمیر و نگهداری سازه ها می باشد . در این پایان نامه روش جدیدی در حوزه فرکанс برای تخمین نیرو در سازه هایی با مودهای نزدیک به هم ارائه شده است که برخلاف روش های قبلی قابلیت اندازه گیری نیروی اتفاقی را دارد و در فرکанс های طبیعی نیرو را با دقت بالایی تخمین می زند . بدین منظور ابتدا شبیه سازی روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس بر روی یک سر درگیر انجام و اثر نویز و افزایش دمپینگ در دقت پارامترهای M و D مدار حاصل، در مقایسه با نتایج اجزای محدود بررسی شده است. سپس روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس بر روی یک ورق که دارای مودهای نزدیک به هم می باشد اجرا شده و اثر شرایط مختلف نظری؛ نویز، میزان نزدیکی فرکанс های دو مود و بالا بودن دمپینگ سیستم در دقت پارامترهای مodal بدست آمده، مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه بمنظور شناسایی نیرو در ورق، روش ارائه شده برای تخمین نیرو، بر روی آن اجرا شده است. نتایج شبیه سازی دقت مناسب روش ارائه شده را در تخمین نیرو در سازه ای با مودهای نزدیک به هم نشان می دهد. همچنین به منظور بررسی تجربی، یک رینگ چرخ خودروی پژوی ۴۰۵ تحت آزمایش های مodal محیطی و مodal کلاسیک قرار گرفته و داده های بدست آمده از این آزمایش ها به ترتیب با روش های زیرفضای اتفاقی و یکپارچه آنالیز و با یکدیگر مقایسه شده است. نتایج شبیه سازی و آزمایش دقت بالای روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس را در شناسایی مودهای نزدیک به هم نشان می دهد.

واژگان کلیدی: شناسایی نیرو، مودهای نزدیک به هم، روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس، پارامترهای مodal، آزمایش مodal محیطی، آزمایش مodal کلاسیک، روش یکپارچه

مقدمه

آنالیز مodal محیطی^۱ یکی از روش های شناخته شده برای تحلیل دینامیکی سازه می باشد. در این روش خواص دینامیکی سازه فقط با اندازه گیری پاسخ قابل محاسبه است و نیازی به اندازه گیری نیرو نیست . بنابراین در سازه های بزرگ که امکان تحریک وجود ندارد یا در مواردی که سازه تحت نیروهای محیطی نظیر، باد، تردد خودرو، تردد عابر پیاده و ... قرار دارد، بدلیل غیرقابل اندازه گیری بودن این نیرو ها؛ استفاده از روش های آنالیز مodal محیطی ضرورت می یابد. اما نکته حائز اهمیت در اینجا این است که برای آنالیز دقیق، طراحی بهینه و تعمیر و نگهداری سی ستم علاوه بر خواص دینامیکی سازه باید نیروی دینامیکی فعال بر

---

^۱ Operational Modal Analysis (OMA)

روی سازه نیز شناسایی شود. روش های بسیاری برای تخمین نیرو در حوزه فرکانس^۱ و حوزه زمان^۲ وجود دارد. اما مشکل اغلب این روش ها آن است که در فرکانس های طبیعی سیستم، نیرو را با اختلاف زیادی از مقدار واقعی تخمین می زند. مطالعات انجام شده بر روی روش های شناسایی نیرو نشان می دهد که در همه روش های حوزه فرکانس نیاز به حل مسئله معکوس^۳ می باشد که اغلب با مشکل ایل کاندیشن^۴ روبرو می شود و بنابراین بمنظور حل این مشکل باید راه حل مناسبی اتخاذ شود. همچنین اکثر این روش های حوزه فرکانس و حوزه زمان در عمل قادر به تخمین نیروی ساده نظیر؛ ضربه^۵ یا سینوسی^۶ در یک نقطه مشخص از سازه می باشند و اگر تعداد نیروهای فعال بر روی سازه زیاد باشد یا اینکه چند نوع نیرو بطور همزمان به سازه وارد شوند قابلیت خود را در تخمین دقیق نیرو از دست می دهند. در این پایان نامه روش جدیدی در حوزه فرکانس برای تخمین نیرو در سازه هایی با مودهای نزدیک به هم^۷ ارائه شده است. مزیت روش ارائه شده نسبت به روش های قبلی آن است که اولاً، مسئله معکوس در آن با مشکل ایل کاندیشن رو به رو نمی شود و این مزیت بزرگی محسوب می شود. ثانیاً، برخلاف روش های قبلی که حساسیت زیادی در تخمین نیرو در فرکانس های طبیعی سیستم دارند، روش ارائه شده حتی در فرکانس های طبیعی سیستم نیز نیرو را با دقت بسیار خوبی تخمین می زند. ثالثاً، قابلیت اندازه گیری نیروی اتفاقی^۸ را دارد و بدلیل اینکه اغلب سازه های موجود در محیط اطراف ما تحت بار اتفاقی قرار دارند، این مزیت بسیار مهمی می باشد.

---

¹ Frequency Domain

² Time Domain

³ Inverse Problem

⁴ Ill- Condition

⁵ Impulse

⁶ Sinusoidal

⁷ Close Modes

⁸ Random

دلیل انتخاب یک سازه با مودهای نزدیک به هم برای تخمین نیرو با روش ارائه شده این است که بسیاری از سازه های موجود در محیط پیرامون ما سازه های متقارن و پیچیده ای می باشند و وجود مودهای نزدیک به هم در چنین سازه هایی غیر قابل اجتناب است.

بنابراین در فصل اول، ابتدا مروری بر روی روش های شناسایی نیرو در دو حوزه فرکانس و زمان انجام شده است و این روش ها با یکدیگر مقایسه شده اند. سپس روش های شناسایی مودهای نزدیک به هم مورد بررسی قرار گرفته است و از بین آن ها روشی که در عمل قابلیت شناسایی دقیق پارامترهای مodal را دارد انتخاب شده است. در فصل دوم نیز به معرفی آنالیز و آزمایش مodal، عوامل ایجاد خطا در آزمایش و راه حل هایی برای کاهش آن ها، کاربردهای آنالیز مodal، معرفی آنالیز مodal محیطی و مزیت های آن پرداخته شده است. مباحث مربوط به تئوری روش های زیرفضای اتفاقی^۱ و تخمین نیرو در فصل سوم مطرح شده است. از آنجایی که برای تخمین نیرو ابتدا باید پارامترهای مodal سازه شناسایی شوند ، در فصل چهارم شبیه سازی روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس^۲ بر روی یک تیر یک سر درگیر در محیط نرم افزار متلب^۳ انجام شده و پارامترهای مodal بدست آمده است. همچنین اثر نویز و بالا بودن دمپینگ سیستم با وجود نویز مورد بررسی قرار گرفته و پارامترهای مodal حاصل با نتایج اجزای محدود مقایسه شده است. سپس شبیه سازی روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس بر روی یک ورق که دارای مودهای نزدیک هم می باشد انجام شده است . در این شبیه سازی اثر شرایط مختلف نظیر؛ نویز، میزان نزدیکی فرکانس های دو مود و بالا بودن دمپینگ سیستم مورد بررسی قرار گرفته است. در انتهای بمنظور شناسایی نیرو در سازه با مودهای نزدیک به هم

¹ Stochastic Subspace Identification (SSI)

² Stochastic Subspace Identification– Covariance Driven (SSI-COV)

³ Matlab

شبیه سازی روش ارائه شده برای تخمین نیرو بر روی ورقی که پارامترهای مودال آن از روش زیرفضای اتفاقی بر مبنای کواریانس بدست آمد انجام شده است.

همچنین به منظور بررسی تجربی، در فصل پنجم یک رینگ چرخ خودروی پژوی ۴۰۵ تحت آزمایش مودال محیطی و آزمایش مودال کلاسیک قرار گرفته است. داده های بدست آمده از این آزمایش ها به ترتیب با روش زیر فضای اتفاقی و روش یکپارچه^۱ آنالیز و نتایج آن ها با یکدیگر مقایسه شده است. در فصل ششم به بحث بر روی نتایج حاصل و نتیجه گیری پرداخته شده است. سرانجام در بخش ضمائم مقالات منتشر شده از این کار تحقیقاتی ارائه شده است.

---

¹ Global

فصل اول

مروری بر تحقیقات گذشته

۱ - مروری بر روش های شناسایی نیرو

اندازه گیری نیروی دینامیکی فعال روی سازه بطور مستقیم غیر ممکن یا دشوار است اما شناسایی این نیروها بمنظور آنالیز و طراحی بهینه سیستم لازم می باشد . با توجه به اینکه اندازه گیری پاسخ سازه با نیروی مجهول امکان پذیر است بنابراین از این پاسخ می توان برای محاسبه نیروی مجهول استفاده کرد . مثال های متعددی نشان می دهد که تعیین نیروهای فعال روی سازه ضروری است نظیر نیروی عکس العمل پایه موتور، نیروی باد روی سازه های مکانیکی و عمرانی، نیروهای فعال روی هلی کوپترهای در حال پرواز و همچنین ماشین های

دوار مانند توربین ها و پمپ ها.

نیروهای خارجی وارد بر سازه به سه دسته تقسیم می شوند:

۱- نیروی فضایی نظیر نقطه ای یا گسترده

۲- نیروی زمانی نظیر ضربه، هارمونیک، پریودیک و تصادفی

۳- نیروی فضایی- زمانی نظیر نیروی متحرک

به طور کلی دو روش برای تخمین نیرو وجود دارد:

۱- روش مستقیم: در این روش سنسور جایی قرار می گیرد که نیرو وارد شده است.

۲- روش غیر مستقیم: در این روش ممکن است سنسور در محل نیرو قرار نگیرد.

که معمولاً از روش های غیر مستقیم استفاده می شود.

در نوعی تقسیم بندی مهم دیگری روش های تخمین نیرو به دو دسته حوزه زمان و

حوزه فرکانس تقسیم می شوند.

در ادامه به شرح روش های موجود در این حوزه ها پرداخته شده است.

۱۴- روش های حوزه فرکانس

در این روش ها برای تعیین نیرو باید به حل مسئله معکوس پرداخت . همانگونه که

توسط ای. جاکولین^۱ و همکارانش بیان شده است [۱]، اغلب رفتار و اندازه مقادیر ویژه ماتریس

پاسخ ضربه، نوع مشکلی را که در حل مسئله معکوس وجود دارد تعیین می کند . در این راستا

دو نوع مشکل ممکن است در حل مسئله پیش بیاید. مسئله فقط ممکن است ایل پوز^۲ باشد یا

انکه ایل پوز و ایل کاندیشن باشد.

در صورتیکه مقادیر ویژه ماتریس پاسخ ضربه به آرامی به سمت صفر میل نمایند بدون

اینکه افت ناگهانی در آن ها مشاهده شود، مسئله فقط ایل پوز خواهد بود. در این شرایط

¹ E.Jacquelin

² Ill-Pose

مسئله حل پایدار داشته و با حل معکوس آن می توان نیروها را بدست آورد . ولی اگر مقادیر ویژه ماتریس پاسخ ضربه در مسیر خود به سمت صفر دارای افت ناگهانی باشند، مخصوصا در حالتیکه مقادیر ویژه پس از افت ناگهانی ، کمتر از مقدار 10^{-16} شوند مسئله ایل پوز و ایل کاندیشن خواهد بود. در این حالت حل پایدار برای مسئله وجود ندارد و با حل م عکوس بدون تصحیحات نمی توان نیروها را بدست آورد.

در حالت دوم که مسئله ایل پوز و ایل کاندیشن می شود، به دلیل اینکه خطای حل از دقت محاسباتی کامپیوتر فراتر می رود، حل مسئله ناپایدار می شود و یا اینکه با خطای بسیار زیادی همراه می باشد. دلیل این ناپایداری از دید حوزه زمان تفاوت زمانی است که به طول می انجامد تا موج تولید شده در نقطه تحریک به نقطه اندازه گیری برسد. این اختلاف زمانی باعث می شود که تعدادی از سطراها و ستون های ماتریس پاسخ ضربه سیستم در حوزه زمان صفر شوند و این باعث به وجود آمدن مقادیر ویژه بسیار کوچکتر سی ستم معادلات می شود . در نتیجه هر چه این تفاوت زمانی کمتر باشد، احتمال اینکه سیستم ، مقادیر ویژه نزدیک به صفر داشته باشد کمتر خواهد شد . اما در حالتیکه مقدار این تفاوت زمانی بیشتر شود، مقادیر ویژه نزدیک به صفر بیشتر می شوند و حل سیستم مشکل و یا غیر ممکن می شود . دو عامل که تاثیر بسیار مهمی بر این تفاوت زمانی دارند عبارتند از فاصله نقطه اندازه گیری از نقطه تحریک و سختی سازه. هر چه فاصله نقطه اندازه گیری از نقطه تحریک بیشتر شود، این فاصله زمانی زیادتر می شود در صورتیکه با افزایش سختی سازه این فاصله زمانی کم می شود . لذا می توان نتیجه گیری کرد که هر چه محل اندازه گیری پاسخ به محل اعمال تحریک نزدیک نزدیک تر باشد حل مسئله معکوس با مشکلات کمتری روبه رو می شود [۲].

۱۱۴ روش تجزیه مقطع مقادیر ویژه^۱ و تیخونف رگولاریزیشن^۲

در حوزه ریاضیات دو راه حل به منظور کم کردن اثر ایل کاندیشن حل معکوس با استفاده از مقادیر ویژه یک ماتریس وجود دارد . این دو روش عبارتند از ، روش تجزیه مقطع مقادیر ویژه و تیخونف رگولاریزیشن . همانگونه که پیش تر نیز اشاره شده است منبع مشکلات سیستم در حین معکوس نمودن ماتریس از مقادیر ویژه بسیار کوچک آن ناشی می شود . لذا حذف نمودن این مقادیر ویژه می تواند به پایداری حل معکوس کمک نماید . همچنین کاهش اثر این مقادیر ویژه بسیار کوچک در حین فرایند معکوس گیری که با تخصیص وزن های متناسب به آنها امکان پذیر می باشد، حل معکوس یک سیستم ، با حل ناپایدار را میسر می سازد. روش تجزیه مقطع مقادیر ویژه به منظور پایدار نمودن مسئله ، به شناسایی و حذف مقادیر ویژه بسیار کوچک معادلات می پردازد در حالیکه روش تیخونف رگولاریزیشن با تخصیص وزن متناسب با اندازه مقادیر ویژه سعی در کاهش اثر مقادیر ویژه بسیار کوچک و پایدار نمودن حل معکوس دارد [۲]. روش تیخونف بر خلاف روش تجزیه مقطع مقادیر ویژه به منظور کاهش شدت ایل کاندیشن مسئله از یک پارامتر رگولاریزیشن که حل را به سمت صاف بودن^۳ هدایت می کند استفاده می نماید [۲].

یکی از کاربردهای روش تیخونف رگولاریزیشن، تخمین نیروهای ناشی از احتراق موتور بر روی میل لنگ یک خودروی در حال کار کردن است . به منظور تعیین پارامترهای رگولاریزیشن در این روش از دو معیار منحنی ال^۴ و ارزیابی تقاطع تعمیم یافته^۵ می توان

¹ Truncated Singular Value Decomposition (TSVD)

² Tikhonov Regularization

³ Smooth

⁴ L-Curve

⁵ Generalized Cross Validation (GCV)

استفاده نمود. البته در حضور نویز معیار منحنی ال نسبت به معیار ارزیابی تقاطع تعمیم یافته نتایج بهتری می دهد [۳].

۱۱۴ - تیخونوف رگولاریزیشن اصلاح شده^۱

تیخونوف رگولاریزیشن تاثیر بسزایی در افزایش کیفیت پاسخ های بازسازی شده دارد . همچنین اشاره شد که تیخونوف رگولاریزیشن با احتیاط بیشتری نسبت به تجزیه مقطع مقادیر ویژه به حذف و یا نگاه داشتن اثر مقادیر ویژه می پردازد . در روابط استاندارد تیخونوف رگولاریزیشن، وزن تخصیص یافته به مقادیر ویژه ، به نسبت اندازه آن ها می باشد و در نتیجه ناحیه ای که در آن مقادیر ویژه به سمت صفر میل می نماید، ناحیه بزرگی می باشد. این در حالی است که اگر این ناحیه کوچک تر باشد و وزن مقادیر ویژه افت سریع تری داشته باشد اثر مقادی ویژه بسیار کوچک به نحو بهتری حذف می شود و بدلیل آنکه مقادیر ویژه با وزن متناسبی وزن دار می شوند انتظار می رود که نتایج بهتری بدست آید

به منظور افزایش اثر فرکانس های طبیعی در پاسخ می توان پاسخ سیستم را با پاسخ ضربه خود سیستم کانوالو^۲ نمود. از دیدگاه فیزیکی این عمل مانند این است که سیستم را با ورودی که در آن فرکانس های طبیعی سیستم وجود دارند تحریک کرد. این عمل باعث افزایش قدرت فرکانس های طبیعی در پاسخ اندازه گیری شده می شود. این اصلاح مخصوصا در مواردی که نیاز است نیروی ضربه بازسازی شود موثر واقع می شود . از دید مقادیر ویژه، با این عمل، مقادیر ویژه کوچک اثرشان به صورت مضاعف کم می شود و مقادیر ویژه بزرگتر اثرشان در همان حد می ماند . این عمل به سادگی باعث جدا شدن مقادیر ویژه می شود و اجازه می هد که آن ها افت با شبیه دلخواه را داشته باشند [۲].

¹ Modified Tikhonov Regularization

² Convolve

۱۱۴۳ - روش شبه معکوس وزنی تکراری^۱

این روش برای شناسایی نیروی متمرکز بکار می‌رود و مشکل ایل کاندیشن مسئله معکوس را حل کرده و توانمندی خاصی در رابطه با انتخاب پارامتر P (ماکریم تعداد تاخیر زمانی) دارد [۶-۴].

۱۱۴۴ - روش شبه معکوس کلاسیک^۲

تحقیقات بسیاری بر روی شناسایی نیرو با استفاده از روش شبه معکوس کلاسیک انجام شده است. در روش شبه معکوس کلاسیک نیرو از رابطه (۱-۱) بست می‌آید:

$$F(\omega_f) = \left[H(\omega_f) \right]^+ \cdot X(\omega_f) \quad f = 1, \dots, N_f \quad (1-1)$$

که در آن F ، X و H نیرو، پاسخ و ماتریس پاسخ فرکانسی^۳ می‌باشند. همچنین ω_f فرکانس در بازه فرکانسی f ام، N_f تعداد بازه‌های فرکانسی و علامت^۴ شبه معکوس می‌باشد.

شبه معکوس ماتریس پاسخ فرکانسی از رابطه (۲-۲) قابل محاسبه می‌باشد که بالاتر این

H در آن رهاد مزدوج ترانسپوز^۴ است.

$$\left[H(\omega_f) \right]^+ = \left[H^H(\omega_f) \cdot H(\omega_f) \right]^{-1} \cdot H^H(\omega_f) \quad (2-1)$$

در صورتیکه تعداد موقعیت‌های نیرو (N_i) محدود باشد و تعداد خروجی‌ها و مودهای اندازه گیری شده کافی باشند، نیرو از روش شبه معکوس کلاسیک با دقت خوبی بست می‌آید.

¹ Iteratively Weighted Pseudo-Inverse (IWPI)

² Classic Pseudo-Inverse

³ Frequency Response Function (FRF)

⁴ Hermitian

روش شبیه معکوس نیروهایی را که در سراسر سازه توزیع شده اند تخمین می‌زند. بدین معنی که اثر یک یا چند نیروی مرکز را در فرکانس f ام تخمین می‌زند و این باعث می‌شود که شناسایی دقیق موقعیت نیروی مرکز دشوار شود [۶-۱۳].

۱۴۵ - روش تخمین ورودی بازگشتی^۱

در این روش ابتدا مدل فضای حالت سیستم تعیین شده و پاسخ اندازه گیری می‌شود. سپس با استفاده از الگوریتم کمترین مربعات بازگشتی ورودی نامعلوم تخمین زده می‌شود [۱۴ و ۱۵]. با استفاده از این روش می‌توان نیروهای اتفاقی، ضربه و متناوب^۲ را با دقت مناسبی تخمین زد.

۱۴۶ - روش کمترین مربعات^۳

یک روش رایج برای محاسبه نیروی دینامیکی، روش کمترین مربعات می‌باشد [۱۶]. متسفانه دقت این روش اغلب در فرکانس‌های نزدیک رزونانس‌های سازه کم می‌شود. برای غلبه بر این مشکل، دو روش تجزیه مقطع مقادیر ویژه و تیخونوف وجود دارد. برای م اتریس های پاسخ فرکانسی با ابعاد کوچک روش کمترین مربعات بر مبنای تیخونوف بهتر از روش کمترین مربعات بر مبنای تجزیه مقطع مقادیر ویژه می‌باشد. روش کمترین مربعات می‌تواند برای انواع مسائل تعیین نیرو اعم از تعیین نیروی منفرد یا مجموعه‌ای از نیروها استفاده شود.

۱۴۷ - روش کمترین مربعات مجموع^۴

این روش بهتر از روش کمترین مربعات عمل می‌کند. جزئیات مربوط به این روش بطور کامل در مرجع [۱۶] توضیح داده شده است.

¹ Recursive Input Estimation Approach

² Periodic

³ Least Square

⁴ Total Least Square

۱ ۴ ۲ - روش های حوزه زمان

در این روش ها حل دقیق تری وجود دارد و نیرو در زمان واقعی تخمین زده می شود.

یکی از کاربردهای روش های حوزه زمان تخمین نیروهای وجهین^۱ می باشد [۱۷]. علیرغم تحقیقات انجام شده، شناسایی نیرو در حوزه زمان به گستردگی حوزه فرکانس مطالعه نشده است.

۱ ۴ ۳ - روش مجموع شتاب های وزنی^۲

این روش بطور موفق در مسائل ضربه^۳ و برخورد بکار می رود. محدودیت روش مجموع شتاب های وزنی آن است که باید در این روش تعداد سنسورها بزرگتر مساوی تعداد مودها انتخاب شود [۱۸ و ۱۹]. همچنین در روش مجموع شتاب های وزنی نیروهای وارد به سازه، فقط در صورتیکه سازه دارای مود صلب باشد قابل باز سازی می باشند. این روش نیروها و ممان های معادل را در مرکز جرم سازه تخمین می زند، بنابراین برای تخمین نیروهای گستردۀ بهتر عمل می نماید. برای تعیین نیروهای منفرد در این روش باید دو شرط زیر برقرار باشد:

۱- موقعیت نیرو معلوم باشد.

۲- تعداد نیروهای وارد بر سازه کمتر یا برابر تعداد مودهای صلب باشد.

۱ ۴ ۴ - روش بسط پاسخ ها

یک روش به منظور شناسایی نیروهای وارد به سازه در حوزه زمان این است که با استفاده از روش های موجود، پاسخ های اندازه گیری شده ای سیستم را به پاسخ های سیستم در تمامی درجات آزادی (درجات آزادی اندازه گیری نشده) بسط داد و با استفاده از پاسخ های کامل سیستم نیروهای وارد بر سیستم را با حل معکوس معادلات سیستم بازسازی نمود. این

¹ Interfacial Forces

² Sum of Weighted Accelerations Technique (SWAT)

³ Impact

روش در حقیقت یک روش مکمل برای روش مجموع شتاب های وزنی می باشد که باعث افزایش کارایی آن نیز می شود [۲۰].

در روش مجموع شتاب های وزنی نیروهای وارد به سازه فقط در صورتیکه سازه دارای مود صلب باشد قابل باز سازی می باشند در صورتی که با استفاده از روش بسط پاسخ ها می توان نیروها را وارد به سازه را حتی برای سازه های بدون مود صلب نیز محاسبه نمود . مزیت دیگر این روش نسبت به روش قبلی این است که با استفاده از این روش محل صحیح نیروهای وارد شده به سازه قابل شناسایی می باشد در حالیکه با استفاده از روش مجموع شتاب های وزنی به دلیل اینکه نیروها حول مرکز جرم سازه باز سازی می شوند محل اعمال آن ها بدست نمی آید [۲].

۱۴۴ - روش فیلتر سازه ای معکوس^۱

فیلتر سازه ای معکوس یکی دیگر از روش های حوزه زمان است . مشکل این روش آن است که گاهی اوقات حتی اگر سیستم پیش رو ^۲ پلیدار باشد روش فیلتر سازه ای معکوس به حل ناپایدار می انجامد. این روش برای تخمین نیروی منفرد که مکان آن مشخص نیست مناسب می باشد [۱۸، ۱۹ و ۲۱].

۱۴۵ - روش فیلتر سازه ای معکوس چند مرحله ای به تاخیر افتاده ^۳

این روش در واقع بهبود یافته روش فیلتر سازه ای معکوس است و می تواند یک فیلتر سازه ای معکوس پایدار ایجاد کند. روش فیلتر سازه ای معکوس چند مرحله ای به تاخیر افتاده با عمل مشتق گیری از معادلات فضای حالت در روش فیلتر سازه معکوس ، باعث بهبود ناپایداری آن می شود. در روش فیلتر سازه ای معکوس چند مرحله ای به تاخیر افتاده ، می

¹ Inverse Structural Filter (ISF)

² Forward

³ Delayed, Multi-Step Inverse Structural Filter (DMISF)